

ใบความรู้ เรื่อง การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักพื้นฐานในการทำงาน
ประเภท และลักษณะของงานเพื่อการดำรงชีวิต
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ความหมายของการทำงาน

การทำงาน หมายถึง การใช้ความรู้ ความสามารถ แรงกาย แรงใจ และทักษะต่าง ๆ เพื่อสร้างสิ่งของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ครอบครัว และสังคม

ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น

- 📌 นักเรียนช่วยผู้ปกครองล้างจาน กวาดบ้าน → งานบ้าน
- 📌 ชวนาเพาะปลูกข้าว → งานอาชีพ
- 📌 การช่วยงานกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียน → งานเพื่อสังคม
- 📌 อสม.ในหมู่บ้านช่วยดูแลสุขภาพชุมชน → ช่วยสังคม

ทักษะการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการทำงานร่วมกัน หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม หรือเป็นทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข จนสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มบุคคล ภาระงาน และการจัดการ

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ได้ผลดีนั้น จะต้องรู้จักการวิเคราะห์งาน และวางแผนการจัดวางลำดับขั้นตอนของงานให้สัมพันธ์กัน ใช้ทักษะกระบวนการร่วมกับเทคนิควิธีการทำงานในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้อง และสร้างสรรค์ จัดคนทำงานให้สอดคล้องกับลักษณะงาน ผู้ร่วมงานต้องจริงใจ เปิดเผย โปร่งใส ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงาน

หลักการการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีหลักการการทำงานร่วมกัน ดังนี้

หลักการการทำงานร่วมกัน

๑. มีเป้าหมายในงานร่วมกัน ผู้ร่วมงานต้องมีความรู้สึกรัก และศรัทธาในงาน เพื่อนร่วมงานมีความไว้วางใจกัน และพร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ร่วมกันเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ
๒. มีการทำงานเป็นทีม ผู้ร่วมงานมีส่วนในการเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนเพื่อแบ่งงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย
๓. มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติงานตามภาระงานที่ได้มีการวางแผนกันไว้ และตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ด้วยความใส่ใจ และทุ่มเท เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

ความสำคัญของการทำงานต่อชีวิต และสังคม

๑. ต่อชีวิต ทำให้มีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี เกิดความภูมิใจ และพัฒนาความสามารถ

๒. ต่อครอบครัว ช่วยแบ่งเบาภาระ เสริมสร้างความรัก และความสามัคคี เช่น พ่อแม่ทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว

๓. ต่อสังคม ทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ และความเจริญของประเทศชาติ เช่น อสม. ในหมู่บ้านช่วยดูแลสุขภาพชุมชน

หลักการงานพื้นฐาน

๑. มีความรับผิดชอบ หมายถึง การรู้หน้าที่ของตนเอง และตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมาย หากทำผิดพลาดก็กล้าที่จะยอมรับ และแก้ไข ไม่ผลักภาระให้คนอื่น ยกตัวอย่างเช่น

➤ พนักงานฝ่ายขายต้องส่งรายงานยอดขายทุกวัน หากส่งช้าจะกระทบการตัดสินใจของหัวหน้า ดังนั้น ต้องทำให้เสร็จตามเวลา

➤ พนักงานในร้านอาหารที่รับผิดชอบโต๊ะลูกค้า ต้องดูแลเสิร์ฟอาหารให้ครบ ไม่ปล่อยให้ลูกค้ารอ

๒. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่โกหก ไม่คดโกง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และทำสิ่งที่ถูกต้อง แม้ไม่มีใครเห็น ยกตัวอย่างเช่น

➤ แคชเชียร์เก็บเงินจากลูกค้า ต้องทอนเงินให้ถูก ไม่แอบเก็บเงินส่วนต่างเข้ากระเป๋าดตนเอง

➤ เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง ต้องเลือกซื้อของที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสม ไม่รับสินบนจากผู้ขาย

๓. ขยัน อดทน และมีวินัย

✔ **ขยัน** คือ ตั้งใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

✔ **อดทน** คือ แม้งานยาก หรือต้องใช้เวลานานก็ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ

✔ **มีวินัย** คือ ทำงานตามกฎระเบียบ และทำให้เสร็จตรงเวลา

ยกตัวอย่าง เช่น พนักงานโรงงาน ยืนทำงานสายพานผลิตหลายชั่วโมง ต้องอดทน และทำอย่างมีสมาธิ หรือ ครูผู้สอน เตรียมแผนการสอนล่วงหน้า และเข้าห้องเรียนตรงเวลาเสมอ แม้จะมีงานอื่นมากมาย

๔. ใช้เวลา และทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การวางแผนการทำงานให้เหมาะสม ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ไม่ปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ รวมทั้งใช้สิ่งของ อุปกรณ์ หรือเงินที่มีอยู่อย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด ยกตัวอย่าง เช่น พนักงานออฟฟิศ วางแผนตารางงานแต่ละวัน จัดลำดับความสำคัญของงาน ทำให้งานเสร็จตามกำหนด หรือ บริษัทใช้กระดาษทั้งสองหน้าในการพิมพ์เอกสาร หรือเปลี่ยนมาใช้ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อลดค่าใช้จ่าย

๕. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีน้ำใจ

การทำงานร่วมกันอย่างให้เกียรติ แบ่งปัน ช่วยเหลือ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เอาแต่ใจตนเอง ยกตัวอย่าง เช่น ในการทำงานโครงการ ทีมงานแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน และถ้าเพื่อนร่วมงานติดธุระ คนอื่นก็ช่วยทำแทนเพื่อให้งานเสร็จทันเวลา หรือ พนักงานต้อนรับลูกค้า ถ้าเห็นเพื่อนกำลังยุ่งกับแขกหลายคน ก็ควรเข้ามาช่วย ไม่ปล่อยให้ทำคนเดียว

ประเภทของงาน

การแบ่งประเภทของงานสามารถแบ่งได้กว้างๆ เป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่ ๑) งานอาชีพ ที่ทำเพื่อสร้างรายได้ และพัฒนาตนเอง ๒) งานในครอบครัว ที่ทำเพื่อดูแลสมาชิก และสวัสดิภาพของครอบครัว ๓) งานเพื่อสังคม และชุมชน ที่ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาสังคม

๑. งานอาชีพ

▶ ลักษณะงาน เป็นงานที่ทำเป็นประจำเพื่อแลกกับค่าตอบแทน หรือรายได้ ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

▶ ตัวอย่าง พนักงานบริษัท, ข้าราชการ, แพทย์, ช่างฝีมือ, ผู้ประกอบการ, ฟรีแลนซ์

๒. งานในครอบครัว

▶ ลักษณะงาน เป็นงานที่ทำเพื่อสมาชิกในครอบครัว เช่น การดูแลบ้าน, การดูแลเด็กและผู้สูงอายุ, การจัดการการเงินในครอบครัว, การทำอาหาร, การช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว

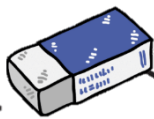
▶ ตัวอย่าง การเลี้ยงดูบุตร, การดูแลผู้ป่วยในบ้าน, การทำความสะอาดบ้าน, การวางแผนการใช้จ่ายในบ้าน

๓. งานเพื่อสังคม และชุมชน

▶ ลักษณะงาน เป็นกิจกรรมที่ทำโดยสมัครใจเพื่อประโยชน์ของชุมชน หรือสังคมส่วนรวม เป็นการสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น

▶ ตัวอย่าง การเป็นอาสาสมัคร, การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ, การทำงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, การให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่น, การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

โดยงานทั้งสามประเภทนี้มีความเชื่อมโยงกัน และสามารถส่งเสริมซึ่งกันและกันได้ เช่น งานอาชีพที่มั่นคงสามารถช่วยให้มีเวลา และทรัพยากรในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมได้มากขึ้น หรือการมีทักษะจากการทำงานในครอบครัวอาจนำไปสู่การสร้างอาชีพ หรือการช่วยเหลือชุมชนได้